

25 mars 2022

Ryssland, moralisk trovärdighet och restriktionsdispyter

Under de senaste veckorna i Sydafrika har mycket fokus skiftat från nationell politik till händelseförlopp utanför landets gränser, givetvis av förklarliga skäl. Kriget i Ukraina fortsätter att väcka starka reaktioner runt om i världen och i Sydafrika har landets ställningstagande till Ryssland diskuterats flitigt under den senaste tiden. Den 2 mars lade den sydafrikanska regeringen ned sin röst i FN:s generalförsamlings omröstning om att fördöma Rysslands ageranden, vilket naturligtvis orsakade en våg av kritik riktad mot presidenten. Många anser att detta var den perfekta tidpunkten för regeringen att ta en tydlig ställning som skulle kunna gynna landet i framtida transnationella samarbeten. Det är inte svårt att påstå att det dessutom var det rätta att göra helt enkelt. Istället försvann det sista av den sydafrikanska regeringens anspråk på moralisk legitimitet, enligt många, och deras förtroende i landet fortsätter att vackla.

President Ramaphosa ville först inte uttala sig alls om Rysslands invasion av Ukraina, vilket fick stora delar av befolkningen att uttrycka missnöje. Efter ett tag valde DIRCO – regeringens avdelning för internationella relationer och samarbeten – trots allt att fördöma det pågående kriget i Ukraina. Men bara timmar efter detta uttalande från regeringen deltog tre högt uppsatta regeringsrepresentanter på ett cocktailparty anordnat av Rysslands ambassadör i Sydafrika och den ryska försvarsattachén för att stärka relationen mellan länderna. Democratic Alliance (DA) har flera gånger uppmanat presidenten och hans administration att ta en tydlig och odiskutabel ställning mot Vladimir Putin och använda landets medlemskap i BRICS (den internationella samarbetsorganisationen mellan Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika) som ett verktyg för att försöka samarbeta med Ryssland för att nå en överenskommelse om att få ett stopp på detta elände. Dessa uppmaningar har dock inte lett till några nämnvärda resultat.

DA menar att den sydafrikanska regeringen måste göra sitt yttersta för att:

- se till att Ryssland hålls ansvariga gentemot Genèvekonventionen och folkrätten;
- se till att Ryssland inte använder några vapen som bryter mot Lieber-koden; och
- inte underlätta några transaktioner eller affärsuppdrag som skulle kunna motverka de sanktioner som har införts mot Ryssland av det internationella samfundet.

Rysslands invasion av Ukraina har inte endast orsakat förödelse och flyktingströmmar över Europa, den har även förändrat omvärldens uppfattning om de länder som inte har tagit ställning till kriget. Den 15 mars valde DA:s partiledare John Steenhuisen att citera den bortgångna nationalikonen Desmond Tuto under en debatt i parlamentshuset när han sa *"if you are neutral in situations of injustice you have*

Lukas Nygårdh, deltagare i Centerpartiets Internationella Akademi och praktikant på Democratic Alliance i Kapstaden, Sydafrika

chosen the side of the oppressor". Detta citat målar en tydlig bild av samtiden och utgör inte en helt orättvis beskrivning av Sydafrika i detta sammanhang.

Samtidigt som kriget i Ukraina diskuteras, fortsätter även nationella politiska dispyter att prägla den allmänna debatten i Sydafrika. Under tisdagen den 15 mars valde regeringen att återigen förlänga *state of disaster*-statusen i landet, vilket innebär att regeringen tillfälligt ger sig själv utökade befogenheter att ta kontroll över inhemska nödlägen och som på svenska kan översättas till "undantagstillstånd". Detta beslut gjorde att Sydafrika nu tillbringat två år under denna status och många menar att det är hög tid att slopa alla Covid-19 restriktioner i landet en gång för alla. Två dagar senare förklarade DA att de var beredda att ta denna dispyt till domstol eftersom den nuvarande situationen skadar landets ekonomi och välmående, men det dröjde inte länge innan regeringen offentliggjorde ett antal modifieringar till deras initiala beslut om att förlänga *state of disaster*-statusen. Regeringen presenterade förslag om att bland annat avskaffa kravet på att bära ansiktsmask utomhus och att vaccinerade resenärer inte kommer att behöva ett negativt PCR-test för att komma in i landet. Dessa åtgärder kommer förmodligen att hjälpa turismen i landet och underlätta för många företag, men oppositionen hävdar att de inte är tillräckliga. Bibehållandet av maxgränser på 1000 och 2000 personer vid inomhus- och utomhusevenemang och krav på PCR-test eller vaccinbevis för att delta i vissa tillställningar är några exempel på de restriktioner som kvarstår. DA anser att dessa restriktioner är fullkomligt ologiska med tanke på att landet kämpar med en rekordhög arbetslöshet samtidigt som det inte finns något större Covid-19 tryck på sjukhusen och de lyfter återigen frågan om regeringen verkligen arbetar för landets bästa.

Lukas Nygårdh

+46 738 414 464

lukasn@da.org.za / lukas.nygardh@hotmail.com